

50. YILINDA DÜNDEN BUGÜNE TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

SIYASALLAŞMA YILLARI—1 (1973—1976)

Elk. Müh. Ahmet BECERİK

1. GİRİŞ

Ülkemizde 1960'lı yılların ortalarında başlayan mühendis mimar sayısındaki nicel artışın yanı sıra mesleki formasyon derinliğinin yitirilme olgusu kitleselleşmeyi, 1970'li yılların başlarında gelişen toplumsal hareketlilik ve ekonomik durgunluk ise siyasallaşmayı hızlandırmış; her ikisi de TMMOB ve bağlı Odaları etkilemiştir. Sonuçta Mühendis ve Mimar Odalarının en üretken sürecinin yaşandığı ve 12 Eylül 1980 Darbesine kadar süren bu dönemde Odaların ülke gerçeklerine ilişkin saptama ve önerileri toplumda olumlu yankılar yaratarak TMMOB'nin önemli bir ilgi odağı haline gelmesine etken olmuştur.

Bu yıllarda Elektrik Mühendisleri Odası meslek sorunları yanında ülke sorunları ile de ilgilenmiş, özellikle enerji politikaları ve diğer kamu yatırımlarını izleyerek gereğinde uyarılarda bulunarak diğer meslek odaları ve demokratik kitle örgütleri ile birlikte etkin çalışmalarda bulunmuştur.

2. EMO ÇALIŞMALARI (1973-1980)

2.1. 1973 Yılı Çalışmaları

1970'li yılların başlangıcında yönetim ve politika anlayışında köklü bir değişikliğe giren Mühendis ve Mimar Odalarının çalışmalarından

rahatsız olan çevreler, Odaların siyasetle uğraştığı ve üye olma zorunluluğunun çağdaş demokrasi anlayışına uymadığını ileri sürerek TMMOB Yasası'nda değişiklik yapılmasını gündeme getirdiler. İki yıldır TBMM gündeminde bulunan tasarı 16 Ocak 1973 günü sabaha karşı tartışılmadan birkaç dakika içinde kabul edilince, teknik eleman topluluğunda ülke çapında büyük bir tepki doğurdu. Kamu kesiminde çalışan mühendislerin Oda üyeliğini yasaklayan ve serbest çalışanların da üyelik zorunluluğu-

nu kaldıran ve Odaları “kapatılma” durumuna getirme amacını güden yasa değişikliği karşısında, Mühendis ve Mimar Odalarının ortaklaşa ve kararlı olarak sürdürülen çabaları sonucu mücadele başarıya ulaşmış, Anayasa ve demokrasi karşıtı girişim geriletmiştir. Aynı yılın Mayıs ayında 18. Genel Kurulu’nu yaparak, Teoman Öztürk önderliğinde, toplumsal mücadelenin içinde ya da yanında yer alan mühendis ve mimarların örgüte ağırlıklarını koymalarıyla TMMOB bu dönemden başlayarak gerçek bir birlik olma yoluna girmiş, birleştirici ve örgütleyici bir niteliğe kavuşmuştur. Bu dönemde EMO çalışmalarında TMMOB’nin güçlenmesi ve ortak çalışmaların TMMOB içinde sürdürülmesi ilkesi benimsenmiş, birliğe maddi vb. her türlü katkıda bulunmuştur.

1973 yılı Kasım ayında düzenlenen Elektrik Enerjisi Teknik Kongresi’nde enerji üretiminin kendi doğal kaynaklarımıza dayanması zorunluluğu belirtilerek yabancı teknik hizmet karşısında, kendi teknik gücümüzün yeterliliği ortaya konmuştur. Ayrıca ulusal enerji politikasının uygulanması gerekliliği vurgulanmış, fuel-oil’e dayalı elektrik üretim politikası yerilmiştir.

Aynı dönemde İstanbul ve İzmir’de TMMOB ve bağlı Oda birimleri çalışmalarının ortak biçimde yürütülmesinden doğan İl Koordinasyon Kurulları (İKK) oluşturularak çalışmalar sürdürülmüştür. Ayrıca İstanbul ve İzmir Şubelerinde Odalar arası sürekli komisyonlarda İstanbul ve İzmir’in kimi sorunlarına yönelik çalışmalara EMO birimleri etkin biçimde katılmıştır.

2.2. 1974 Yılı Çalışmaları

1973 yılı Ekim ayında yapılan genel seçimler sonucunda 1974 yılında Bülent Ecevit başkanlığın-

EMO ODA ORGANLARI (1973-1977) ÇİZELGESİ

	DÖNEM NO	19. DÖNEM	20. DÖNEM	21. DÖNEM	22. DÖNEM
Y Ö N E T İ M K U R U L U	Genel Kurul Tarihi	24-25 Şubat 1973	22-23 Şubat 1974	23-24 Şubat 1975	28-29 Şubat 1976
	Başkan	Ahmet Varol	Ahmet Varol	Ahmet Varol	Aybars Urgan
	Başkan Yrd.	İlker Loker	Aybars Urgan	Aybars Urgan	Abdülkadir Kahraman
	Yazman	Esen Ergin	Bekir Özgirgin	Abdülkadir Kahraman	Bekir Özgirgin
	Sayman	Bekir Özgirgin	Mahmut Kurtulmaz	Mahmut Kurtulmaz	Mahmut Kurtulmaz
	Üye	Aykut Erol	Hacı Mordoğan	Teoman Aiptürk	Teoman Aiptürk
	Üye	Sırm Erkan	Atilla Elmastlı	Sebatî Göken	Doğan Anakök
	Üye	Mahmut Kurtulmaz	Abdülkadir Kahraman	Yüksel Tartan	Oğuz Kırmıkın
	Oda Denetleme Kurulu Üyeleri	Lütfü Akkan Nevzat Yıldırım Muammer Erimiş	Lütfü Akkan İsmet Can Muammer Erimiş	Hasan Akduman Nadir Kibar Hayri Kaya	Hasan Akduman Nadir Kibar Türk Beyhan
Oda Onur Kurulu Üyeleri (iki yıl için seçiliyor)	Güney Göreç, Sengün Aygen, Metin Karaman, Halil Eker, Mehmet Erdemir		Halil Eker, Lütfü Akkan, Güney Göreç, Metin Karaman, Sengün Aygen		
TMMOB YK EMO Temsilcisi	Ahmet Varol	Sırm Erkan	Abdülkadir Kahraman	Aybars Urgan	

da kurulan hükümet (CHP-MSP), 12 Mart 1971 Muhtırası sonrasında yurdumuzda meydana gelen siyasal ve sosyal gelişmelerin yarattığı sorunların azaltılması ve iç barışın sağlanmasına yönelik olarak Genel Af konusunu gündeme getirdi. Ülkemizde o dönemde yıl boyu büyük tartışmalara neden olan af konusunda kimi çevrelerin siyasal suç ayırımı yaparak af kapsamının daraltılmasını amaçlayan çalışmaları karşısında TMMOB birimleri ve diğer meslek kuruluşları ile toplantılar yapan EMO, bazı düşüncelerle birtakım suçların affın dışında bırakılması ve diğerlerinden daha az yararlandırılmasının Anayasa’nın eşitlik ilkesini zedelediğini belirterek hiçbir ayırım gözetilmeksizin tüm suçları kapsayan genel affın yanında olduğunu açıklamıştır.

1974 yılı 13-14 Nisan günlerinde aralarında EMO’nun da bulunduğu 29 teknik eleman kuruluşu tarafından düzenlenen Türkiye 1. Teknik Eleman Kurultayı’nın teknik eleman topluluğunda yarattığı hareketlenme yıl boyu tüm ülkeyi sarmış; TMMOB İKK’ları tarafından düzenlenen “Teknik Elemanlar İçin Sendikalaşma Paneli” çalışmalarına EMO birimleri etkin bir biçimde katılmışlardır.

Elektrik Mühendislerinin iş alanının bir bölümünü meydana getiren serbest çalışan (SMM) üyelerimizin haklarının korunması ve bunun yanısıra mühendislik hizmetlerinin en iyi biçimde yapılmasına yönelik olarak kuruluşundan bu yana kimi çalışmalarda bulunan EMO, serbest çalışan üyelerimizin diğer meslek gruplarınınca sömürülmesini önlemek, mühendislik hizmetinin yurdumuzun en uzak köşelerine götürülmesini sağlamak ve yerel yönetimlerle serbest çalışan üyelerimizin arasında iyi ilişkiler kurulması amacıyla yoğun çalışmalar ve girişimlerde bulunmuş, TMMOB 18. Genel Kurulu'nda kabul edilen Ortak Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin 11 Haziran 1974 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmasından sonra başlayan "OMDU" uygulamasını yaşama geçirmek için Mimar, Makine, İnşaat Mühendisleri Odaları ile ortak çalışmalarla yaygınlaştırmaya yönelik çabaları sürdürmüştür.

2.3. 1975 Yılı Çalışmaları

1974 yılı Aralık ayında kurulan ancak güven oyu almadan dört aydır ülkeyi yöneten Sadi İrmak başkanlığındaki "partiler üstü hükümet" yerini 1975 yılı Nisan başında dört partiden (AP-MSP-MHP-CGP) oluşan Süleyman Demirel başkanlığındaki Milliyetçi Cephe Koalisyonuna bıraktı. İç ve dış ilişkilerinde büyük sorunlarla karşı karşıya bulunan ülkemizde, yeni iktidarlar birlikte siyasi baskıların yoğunlaştığı, antidemokratik uygulamaların olağan hale geldiği, yaşanan enflasyon sonucu tüm çalışanların geçim darlığına itildiği bir döneme girildi.

EMO, antidemokratik baskıların arttığı o günlerde baskılar karşısında, TMMOB birimleri ve diğer demokratik kitle örgütleri ile birlikte oluşturduğu dayanışma ve güç birliği ile çeşitli bildiri, açıklama, panel v.b. çalışmaların yanı sıra etkin olarak kitle gösterilerini desteklemiştir. Öte yandan 7-8 Haziran 1975 günü toplanan Türkiye 2. Teknik Eleman Kurultayı'nda sendikalaşma mücadelesinin tek bir örgütün önderliğinde yapılması ve bu örgütünde tüm teknik eleman kitesini içinde barındıran Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) çatısı altında yoğunlaştırılması kararını benimseyen EMO, teknik elemanlar arasında dayanışma sağlamak, sorunlarımızı bütünsellik içinde ele almak amacıyla güden TÜTED yayınlarını Elektrik Mühendisliği Dergisi ekinde üyelerimize iletilmiştir.

EMO, 1970'li yıllardan beri süregelen elektrik enerjisi darboğazını kısa dönemde gidermek amacıyla kimi yerlerde hizmete açılan Gaz Türbinleri Santrallerinin soruna çözüm getirmeyeceğini açıklayarak maliyeti çok yüksek olan gaz türbinlerinin kısa ömürlü olduğunu, Türkiye'nin bugünkü koşullarında sürekli çalıştırılmaları nedeniyle ömürlarının daha da azalacağını, bu santrallerin Avrupa ülkelerinde imdat üniteleri ve puant santralleri olarak kullanılmaktan öte bir görevlerinin bulunmadığı belirtilerek MC İktidarının "Olmayan Enerji En Pahalı Enerjidir" ilkesinin enerji konusunda hiçbir ciddi araştırmaya dayanmayan çarpık bir sav olduğu öne sürülmüştür.

2.4. 1976 Yılı Çalışmaları

1976 yılı, MC İktidarının gittikçe artırdığı antidemokratik uygulamalarına karşı, aralarında TMMOB'nin bulunduğu çeşitli meslek kuruluşları, sendikalar ve derneklerin etkin

kitle gösterilerinin düzenlendiği bir yıl olmuştur. 13 Mart 1976 günü Ankara'da yapılan Faşist Baskı ve Kısımları Protesto Miting ve Yürüyüşü, 50 yıl aradan sonra İstanbul, Taksim Meydanı'nda görkemli kutlanan 1 Mayıs İşçi Bayramı, 27 Eylül 1976 günü gerçekleştirilen DGM'ye Hayır Miting ve Yürüyüşü kitle gösterilerine, EMO gerek tüm şubelerinin üye katılımı, gerekse miting öncesi ortak afişleme ve bildiri dağıtım çalışmalarında etkin çaba göstermiştir.

21-22 Nisan 1976 günlerinde İzmir'de düzenlenen 1. Koordinasyon Toplantısı'nda Oda çalışmalarında demokratik merkezîyetçi örgütlenme biçimi içinde ortak çalışma ilkelerinin oluşturulması görüşülmüş ve bu anlamda şubeler ve merkez düzeyde ortak eylem programı kabul edilerek, çalışmaların en verimli bir şekilde sürdürülmesi ve birimlere göre dengeli dağılımı amaçlanmıştır. Bu çerçevede İstanbul, Ankara, İzmir kentlerinde yinelenen gerek EMO üyeleri gerekse diğer meslek kuruluşları üyelerince ilgiyle izlenen Bilgisayar ve Ülkemizde Kullanımı, Türkiye'de Elektronik Sanayii, Elektrik Mühendisliği ve Eğitimi adlarını taşıyan paneller düzenlenmiştir.

EMO'nun kuruluşundan 1976 yılına değin, örgütlenme açısından Oda merkezi, kurulan İstanbul (1961) ve İzmir (1968) Şubelerinin dışında, aralarında Ankara'da olmak üzere 44 ilin şube görev ve sorumluluklarını da yüklenmişti. Bu işleyiş merkezdeki yoğun çalışmalarda kadroların çalışmaları sürdürmek için zorlanmasına ve aksamalara neden olmakta ve ayrıca artık delege esasına göre toplanacak Merkez Genel Kurulu ile Odanın tüm birimlerini temsil edecek merkezin oluşmasını engellemekte idi. EMO 22. Genel Kurul kararı çerçevesinde bu dönemde Ankara Şubesi'nin kurulması kararlaştırılarak kurucu heyet atanmıştır.

1974 ve 1975 yıllarına düzenlenen ve teknik eleman topluluğunda büyük hareketlenme oluşturan toplantının sonuncusu, 22-23 Mayıs 1976 günlerinde Ankara'da 34 teknik eleman örgütünün katılımı ile, Türkiye 3. Teknik Eleman Kurultayı olarak yeniden gerçekleştirilmiştir. Grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar, Yan Ödeme Kararnamesi, MEYAK kesintileri v.b. yanı sıra güncel konularında tartışıldığı toplantının sonuç bildirgesinde tüm çalışanların katılacağı kurul-

tay çağrısı yapılmakta ve şöyle açıklanmaktadır: "...Ülkemizin bugünkü koşullarda teknik eleman örgütlerinin görevi, teknik eleman kitlesini en geniş tabanı ile ortak bir eylem planı etrafında birleştirmek, örgütler ve kitleler arasında sürekli ilişki, haberleşme ve dayanışmayı oluşturmaktır. Bu oluşum tüm teknik eleman örgütlerinin ortak davranış ve iradesinin ürünüdür. Eylem Programının acil hedefi emperyalist sömürüye ve MC iktidarının faşist baskı, kırım ve terörüne karşı yayın, demokratik kitle eylemleri ile sürekli teşhir ve mücadele etmek ve bu mücadeleyi öncelikle işçi sınıfı ve halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi ile birleştirmektir.

Sendikal haklar mücadelemizin ve bu haklardan yoksun tüm çalışanların ortak mücadelesinin daha ileriye götürülmesi artık çalışanların tümünü bir araya getirecek "ÇALIŞANLAR KURULTAY"larını, bu çalışanların demokratik kitle örgütlerinin örgütlü birlikteliğinin gerçekleştirilmesini gerektirmektedir..." Kurultay Düzenleme Komitesinde ve alt komisyonlarda görev alan EMO, merkez ve şubeler tarafından saptanan 33 delege ile kurultaya katılmıştır.

50. YILINDA DÜNDEN BUGÜNE TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

SİYASALLAŞMA YILLARI—2 (1977–1980)

Eik. Müh. Ahmet BECERİK

2.5. 1977 Yılı Çalışmaları

26-27 Şubat 1977 günlerinde toplanan EMO 23. Genel Kurulu, daha önce İzmir, İstanbul ve Ankara Şubelerinin genel kurullarında seçilen delegelerin yanında, yönetmelik gereği doğal delegelerin birlikte katılımıyla gerçekleştirilen ve kuruluşundan bu yana ilk kez delegasyon esasına göre toplanan EMO Genel Kurulu özelliğini taşımaktadır. Yeni oluşumu nedeniyle geçmiş yıllardakine oranla daha verimli ve yapıcı geçtiği belirtilen toplantıda konuşma yapan EMO YK Başkanı Aybars Urgan, şube ve temsilcilik düzeyinde örgütlenme gereğini, yaptığı konuşmada şöyle açıklamakta: “Üye sayısı son 6 yılda yaklaşık 6500’ü aşmış bulunuyor. Üye sayısındaki artış aynı zamanda bürokratik işlemlere, mesleki hizmetlere ve temel görevleri içeren çalışmalara da yansımaktadır. Tabandaki yoğunlaşma ve toplumsal hareketlilik, sonuçta yönetim kademelerinin ilişki alanını genişletmiş ve çalışma temposunu yoğunlaştırmıştır. Bu

gelişmeler, örgüt ağının genişlemesini ve kadrolaşmayı zorunlu kılmakta, nicel büyümeyle birlikte örgütlülük düzeyinin nitel yönden sürekli arttırılmasını gerektirmektedir...” 23. Genel Kurul’da yeni örgütsel yapıdaki değişikliğe bağlı olarak çalışmalarda ve işleyişte özellikle değişiklik yapma gereği karşısında EMO yönetmeliklerinde gerekli düzenlemeler yapılmış, şubeler arasında koordinatör görevini üstlenecek bir genel sekreterlik kurumu oluşturulmuştur.

Ülkemizde o dönemde siyasi iktidarı elinde bulunduran MC Hükümetinin uygulamaları ile birlikte yaşanan bunalım ve çözümsüzlük, 1977 yılı ortalarında erken genel seçimleri gündeme getirdi. 5 Haziran 1977 tarihinde yapılan genel seçimler sonucunda en çok oy alan CHP’nin kurduğu azınlık hükümeti güvenoyu alamayınca yeniden Süleyman Demirel başkanlığında 2. MC koalisyon hükümeti kuruldu. Yaşanan bunalım 1977 yılının ikinci yarısından başlayarak giderek derinleşmiş ve yakın tarihimizde benzeri görülmemiş boyutlara ulaşarak, demokrat kişi ve kuruluşlar üzerine fiili saldırıların alabildiğine arttığı, siyasal cinayetlerin yaygınlaştığı, buna karşı oluşan toplumsal muhalefetin direncinin kırılması ve kitlelerin yılgınlık çemberiyle

5 Şubat 1977-Ekonomik ve Demokratik Haklar Mitingi

kuşatılarak umutsuzluğa sürüklenmesini amaçlayan planların uygulandığı bir dönem başladı. Ülkemizde yaşananlar bütün toplum kesimleri gibi Elektrik Mühendisleri Odası'nı da etkiledi. Mesleki çalışmaları yanında demokrasi mücadelesi içinde de bulunan EMO, faşist baskı ve saldırıların en yoğunlaştığı yerler olan üniversite ve yüksek okullarda gelişen olaylar, ortaya çıkan sorunlar konusunda diğer demokratik kuruluşlarla birlikte yapılan çalışmaların yanısıra özellikle teknik eğitim kurumlarındaki sorunlar içinde, TMMOB ve Odalarla çalışmalar sürdürülmüş, İTÜ, İDMMA, ADMMA, ODTÜ v.b. teknik eğitim kurumlarındaki elektrik mühendisliği bölümü öğrenci ve temsilcileri ile görüşme ve toplantılar gerçekleştirilerek sorunları konusunda yapılan açıklamalar ve düzenlenen basın toplantıları aracılığı ile sorunları ve görüşleri ve önerileri kamuoyuna aktarılmasına yardımcı olunmuştur.

Enerji bunalımının en yoğun olduğu dönemde, 19-23 Eylül 1977 tarihlerinde İstanbul'da toplanan 10. Dünya Enerji Konferansı Organizasyon Grubu'nda, Ahmet Varol (19-21 Dönem Başkanı) tarafından temsil edilen ve Konferans öncesi hazırlık çalışmalarına

katılan EMO, Konferans çalışmaları süresince geniş bir kadro ile katılım sağlayarak, oturumların izlenmesi tartışmalı toplantılarda görüş ve öneriler geliştirilmesinin yanısıra Organizasyonun Basın Komitesi'nde görev alarak üç dilde dört gazetenin çıkarılması sağlanmış, gelen 3500 konuşun ağırlanmasına katkı koyulmuştur. O yıllarda Ülkemizde düzenlenen geniş katılımlı ve kapsamlı Konferansa koşut olarak EMO'nun, Dünya Enerji Konseyi Türk Millî Komitesi ile ortak olarak düzenlediği Türkiye'de üretilen enerji sektörü ile ilgili ürünleri sergilemek amacını güden "ENERJİ SERGİSİ" katılımcıların ve halkın yoğun ilgisini çekmiştir.

Geçen dönemlerde EMO Çalışma Programlarında yer alan dış ilişkilerimiz bu dönemde geliştirilmiş, TMMOB Dış İlişkiler Komisyonu çalışmalarına katılan Odamız belirlenen amaçların somut uygulaması olarak, Polonya Elektrisyenler Birliği (SEP)'den gelen konuklarımız ile Ankara ve İstanbul kentlerinde üyelerimiz arasında geniş bir ilgi ile karşılanan "Polonya Elektroteknik Günleri" adı altında seminerler düzenlenmiştir.

2.6. 1978 Yılı Çalışmaları

EMO 24. Genel Kurulu, ülkemizi üç yıldır yöneten MC Hükümeti'nin ik-

tidardan uzaklaştığı, AP'den istifa ederek bağımsız olan 11 milletvekili ve iki parti (DP-CGP) ile CHP'nin 5 Ocak 1978 tarihinde Bülent Ecevit başkanlığında kurduğu koalisyon hükümetinin ilk uygulamalarının izlendiği, tartışıldığı bir dönemde gerçekleştirildi. MC İktidarının yıkılışıyla faşizm tehdidinin ortadan kalkmadığının bilincinde olan EMO, yeni hükümetin uzlaşmacı ve dengeci tavırlarını eleştirerek Elektrik Mühendisliği Dergisi'nde (S-254-255) yayımladığı başyazıda şöyle demektedir. "...Kitlelerin örgütlü gücünü ortaya koymasını kınamak yerine, ondan kıvanç duymak ve desteklemek gerekir. Faşizm tehdidi altında bulunan bir toplumda, toplumsal muhalefeti kucaklayıp yönlendirmekten ya da en azından yan çıkmaktan kaçınmak, başka ülkelerde de görüldüğü gibi, giderilmesi kısa zamanda mümkün olmayan ağır sonuçlara yol açabilir. Demokrat olmak, tutarlı demokrat olmak, somut eylem ve davranışların kitlelerin beklentileriyle çakıştırılması; iyiden, güzelden, doğrudan yana saf tutulması demektir. Demokrat kişi ya da siyasal düşünce, örgütlü kitle hareketlerine -bireysel değil - sahip çıkıp desteklediği ölçüde demokratlık sıfatına hak kazanır.

Bu yapılmadığı ve bu noktadan kayıldığı sürece ,bilmezlikten gelinen borçlar daha da kabarcaktır...”

1978 yılı, enerji bunalımının derinleşerek sürdüğü ve yıllardan beri EMO tarafından öne sürülen enerji bunalımından çıkışın yapısal değişikliğin bir sonucu olabileceği savını kuvvetlendirici bir yıl olmuştur. 1978 yılında programlı enerji kesinti ve kısıntıları 1977'ye oranla %100 artarak, Türkiye'nin tüm kentlerinde üç-dört saate varan programlı kesinti ve kısıntıların dışında çok uzun süreler devam eden program dışı kesintiler yapılmıştır. EMO, çalışma dönemi süresince, gerek Türkiye 3. Genel Enerji Kongresi sırasında, gerekse yıl içinde enerji sorununu her yönüyle inceleyen çalışmalar yapmış, bunları kamuoyuna iletmış ve elektrik enerjisi sorununa ilişkin olarak aydınlatıcı bilgiler vermeye çalışmıştır.

Ülkemizin o yıllarda içinde bulunduğu durum, bütün toplum kesimleri ve demokrasi güçleri gibi EMO'yu da dolaylı ya da dolaysız etkilemiş, geçen çalışma dönemlerinde görülen saldırı ve baskılara göğüs geren EMO, mesleki çalışmaların yanısıra demokrasi mücadelesinde de üzerine düşeni örgütlü bir biçimde yerine getirmeye çaba göstererek kitle eylemleri içinde yer almayı sürdürmüştür. Dönem içinde katledilen iki değerli meslektaşımız, İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanı Ord. Prof. Bedri Karafakioğlu, TÛTED GYK üyesi ODTÜ Öğretim Üyesi Yrd. Prof. Dr. Necdet Bulut'un yanı sıra yitirilen diğer TMMOB ve demokratik kuruluş üyelerine karşı son görevleri eksiksiz yerine getirmeye çalışılmış ve birçok ilde büyük işyerlerinde yitirilenlerin anısına anma toplantıları düzenlemiştir.

EMO, dönem içinde dış ilişkilerinde yeni bir adım atarak, Kıbrıs

Türk Elektrik Mühendisleri Odası ile ilişki kurmuştur. KTEMO yöneticileri ile yapılan görüşmeler sonunda bilimsel ve teknik işbirliği için Elektrik Mühendisliği Dergisi'nin her sayısının Kıbrıs'taki meslektaşlarımıza dağıtılmak üzere gönderilmesine başlanmıştır. Öte yandan Polonya Elektrisyenler Birliği ile sürdürülen ikili ilişkiler çerçevesinde geçen yıl ülkemizde verdiği seminerlerin karşılığı olarak, Polonya'nın Krakow kentinde 22-29 Mayıs 1978 tarihlerinde "Türkiye Elektroteknik Günleri" adlı bir seminer düzenlenmiştir

2.7. 1979 Yılı Çalışmaları

Toplumsal huzursuzluğun arttığı ve "Kahramanmaraş Olayları" sonucu 13 ilimizde sıkıyönetim ilan edildiği bir ortamın sonrasında toplanan EMO 25. Genel Kurulunda meslek alanına ve ekonomik, demokratik mücadeleye ilişkin istemlerimiz yinelenmiş ve günün çetin koşullarında demokrasinin korunması için gerçek güvencenin çalışan halk kitlelerinin örgütlü gücü olduğu bir kez daha vurgulanmıştır.

Ülkemizin 1970'li yıllarda içinde bulunduğu enerji bunalımına kimi çevrelerce çözüm olarak öne sürülen Nükleer Enerji Santralleri (NES) konusunda çalışmalarını sürdüren TMMOB ve EMO, konunun tüm bo-

EMO ODA ORGANLARI (1973-1977) ÇİZELGESİ

	DÖNEM NO	23. DÖNEM	24. DÖNEM	25. DÖNEM	26. DÖNEM
Y Ö N E T İ M K U R U L U	Genel Kurul Tarihi	26-27 Şubat 1977	25-26 Şubat 1978	17-18 Şubat 1979	2-3 Mart 1980
	Başkan	Aybars Urgan	Aybars Urgan	Bülent Damar	Aybars Urgan
	Başkan Yrd.	Rıza Akçan	Bülent Damar	Müjdat Savran	İsmail Aktaş
	Yazman	Bekir Özgirgin	Bekir Özgirgin	Metin Tütün	Bekir Özgirgin
	Sayman	Mahmut Kurtulmaz	Mahmut Kurtulmaz	Serdar Aykın	Gürcan Banger
	Üye	Teoman Alptürk	Teoman Alptürk	Aybars Urgan	Mithat Yaman
	Üye	Bülent Damar	Alaattin Anahtarcı	Yavuz Çizmeci İbrahim Ünsal	Sermin Mengüç
	Üye	Hüseyin Yeşil	Metin Tütün	Ertan Güvener	Turhan İnce Reis
Oda Denetleme Kurulu Üyeleri	Esen Ergin Nadir Kibar Tanık Reyhan İlker Löker	Kaya Nomaler Haluk Tosun İlker Löker	Yusuf Bozkurt İlker Löker Şerif Sayım	ODK üyelerinin kimliği konusunda belgeye ulaşamamıştır.	
Oda Onur Kurulu Üyeleri (İki yıl için seçiliyor)	Ahmet Varol, Halil Eker Lütfü Akkan, Güney Gönenc, Nazif Tepedelenlioğlu	Seyfi Kipmen, Nejat Özal, Y. Kaya Necan, Fehmi Sökmener Ünal Erdoğan			
TMMOB YK EMO Temsilcisi	Aybars Urgan	Aybars Urgan	Metin Tütün	Aybars Urgan	

yutları ile tartışılması amacıyla 15 kentimizde Nükleer Enerji Panelleri düzenlenmiştir. Panellerde ulusal enerji planlaması bulunmayan ülkemizde NES'in kurulmasının gündeme getiriliş biçiminin yanlışlığı ve ülke çıkarlarına aykırılığı vurgulanarak enerji darboğazından çıkışın bilimsel yolunun; hidrolik ve kömür gibi ivedilikle değerlendirilmesi gereken öz kaynakların dışa bağımlılığı pekiştirecek seçeneklere tercih edilmesidir. Kendilerine yeni mal ve sermaye pazarları arayan emperyalist tekellerin sınırsız gelişme olanaklarının daraldığı bir süreçte; IMF, OECD ve özel finans kuruluşlarının dayatıcı politik koşullarıyla gerçekleşecek nükleer santraller yapımına son verilmelidir açıklaması yapılmıştır.

Mühendis ve mimarların 1970'li yılların başlangıcında itildikleri kötü ekonomik koşullarda çalışma ortamı ve siyasal baskılar teknik eleman topluluğunda gittikçe artan huzursuzluğa neden oldu. Özellikle büyük umutlarla iktidara gelen hükümetin izlediği çelişkili politika ve uygulamaları karşısında TMMOB 1979 yılında hükümete karşı "uyarı" eylemlerine girişmeyi kararlaştırıldı. 16 Haziran 1979 tarihinde açıklanan teknik elemanların gerek güncel istemlerinin karşılanması, gerekse grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar mücadelesini kapsayan "eylem programı" çerçevesinde iletilen kararları yaşama geçirebilmek için üyelerimizin yoğun bulunduğu işyeri ve temsilciliklerde toplantılar düzenlenmiştir. EMO, ülke çapında 19 Eylül 1979 tarihinde yüz bini aşkın teknik elemanın katıldığı "bir günlük iş bırakma" eylemini gerçekleştirme çalışmalarının her kesitinde etkin görevler üstlenmiştir.

Öte yandan 14 Ekim 1979 tarihinde yapılan ara seçimler sonucunda hükümetin istifa etmesi üzerine parlamentodaki eski MC partileri-

nin desteğiyle Süleyman Demirel başkanlığında AP azınlık hükümeti kurulmaya çalışıldığı günlerde 20-21 EKİM 1979 tarihinde Ankara'da toplanan EMO Koordinasyon toplantısı sonrasında yayınlanan bildiride şunlar söylenmektedir: "Önümüzdeki dönemin emeği ile geçinenlere, bu kesimde yer alan biz teknik elemanlara daha çok yoksulluk ve baskı getireceği açıktır. Çalışanların demokratik kitle örgütlerine baskıların yoğunlaştırılması gündemdedir. ARA REJİM adı altında açıktan faşizm çağrıları yapılmakta, bunun kamuoyu oluşturulmaya çalışılmaktadır..."

2.8. 1980 Yılı Çalışmaları

Ülkemiz, 1980 yılının ilk günlerinden başlayarak, silahlı kuvvetlerin siyasal partileri ve anayasal kuruluşları göreve çağırarak "UYARI MEKTUBU"nun açıklandığı ve giderek artan siyasal kargaşanın yeni boyutlar kazandığı bir ortama girdi. Siyasi iktidarın ülkemizin o günlerde içinde bulunduğu ekonomik bunalımdan çıkış için IMF'nin önerileri doğrultusunda hazırlayarak 24 Ocak 1980 günü açıkladığı ekonomik, mali, kurumsal ve toplumsal alanlarda yeni yapılanmalar getiren "ekonomik istikrar programı" tüm ülkede yeni tartışmaları gündeme getirdi. TMMOB ve demokratik kitle örgütleri bu programın benzerlerinin askeri diktatörlükle yönetilen ülkelerde uygulamaya sokulduğuna dikkat çekerek tüm çalışanları programın yaşama geçirilmesinin önlenmesi konusunda mücadeleye çağırıldı.

1980 yılı, TMMOB, EMO ve demokratik kitle örgütlerinin birlikte yaptıkları çalışmalar açısından önceki dönemlere oranla, daha az etkinlikte çalışmalar yapılabildiği, yapılması gereken ve ortaklaşa programlanan önemli çalışmaların ise sonuca ulaştıramadığı bir dönem oldu. Dönem boyunca özel-

likle de 1979 sonlarından itibaren tüm demokratik kitle örgütü yöneticilerine ve üyelerine uygulanan yoğun baskı ve saldırılar, birçok kuruluşun kapatılması yönetici ve üyelerinin gözaltına alınarak, tutuklama, kıyım ve sürgünlere hedef olmaları kimilerinin saldırılar sonucunda canlarını yitirdiği ve yaralandığı günler yaşandı. Bu yoğun baskı ve saldırılar konusunda yapılması gereken çalışmalar çeşitli nedenlerle yapılamadı. Örgütlerin iç sorunlarının yanı sıra; bunca yıldır yaşananlara ve deneylere karşın çalışmalara bakış açılarının, çalışma tarzı ve anlayışının yeterli tutarlılıkta geliştiremeyeceği yüzünden ortaya çıkan verimsizlikler dönem boyu sürüp gitmiştir.

Öte yandan EMO'da üye tabanındaki farklı eğilim ve anlayışların örgüte yansıma ve yönetimde söz sahibi olma istekleri son üç yılda yoğunlaşmaya başlamış, düşünce ve yöntem ayrılıkları giderek kadroların, yönetimi kendi siyasal anlayışları doğrultusunda şekillendirebilmek için saflaşmalara ve enerjilerini harcamalarına neden olmuştur. EMO'da yaşanan içe dönük tartışmalar, Odamızın dışa dönük çalışmalarında gereken ortamın oluşturulmasında kimi olumsuzluklara neden olmuştur.

1970'li yılların ikinci yarısından itibaren yaşanan geniş boyutlu ekonomik ve siyasal bunalım ve çözümsüzlük sonucu ülkenin girdiği ortamın, iç ve dış güç odaklarının çabalarıyla "kamuoyunda bıkkınlık yaratarak demokrasinin işe yaramazlığını" kanıtlamak olduğu artık 1980 yılında belirginleşmişti. 12 Eylül 1980 günü "terörü önleme, huzur ve sükun getirme, birlik-berberlik" savları ile gerçekleştirilen "askeri darbe" ile ülke yeni bir sürece girdi. Darbe ardından tüm dernek ve meslek kuruluşlarının çalışmaları durdurulmuş ve kimi EMO birimleri kapatılmıştır.